

Gynekologisk kreftbehandling er omfattende. Både sykdommen i seg selv og behandlingen kan gi bivirkninger og senvirkninger, både fysisk og psykisk. Behandlingen som gis må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle og være tilpasset den enkelte kvinne. Vurderingene som gjøres i behandlingen hviler på nasjonale anbefalinger fra [Norsk Gynekologisk Forening](#). Nettsidene til [Oncolex](#), [Kreftlex](#), [Kreftforeningen](#) og [Gynkreftforeningen](#) har mye god informasjon.

Problemer som kan oppstå tidlig i sykdomsforløpet:

- En del pasienter plages av smerter i muskler og ledd og /eller uro i kroppen den første uken etter cellegift. Dette lindres som regel av medikamenter som paracetamol (Paracet) og ibuprofen (Ibux). Ved større plager finnes det andre medisiner som kan hjelpe. Snakk med legen om dette.
- [Behandling av kvalme ved cellegiftbehandling](#)
- [Ernæringssituasjon i forbindelse med kreftbehandling](#). Se også brosjyren [Matlyst og smak](#) som Kreftforeningen har gitt ut. Man kan også få dekket utgifter til godkjente næringsdrikker på blå resept dersom kreftsykdommen og behandlingen fører til nedsatt appetitt, matinntak og vekttap. Snakk med legen din om dette.
Her kan du også få tips dersom du sliter med forstoppelse. Det har ofte sammenheng med medikamenter man tar, at man er mindre aktiv – og at man drikker mindre ved for eksempel kvalme.
- Paclitaxel (en type cellegift som er vanlig) kan påvirke nerver i fingre og tær og føre til prikkinger, nummenhet og nedsatt følelse. Dette gir seg vanligvis over tid, men det er viktig at du gir beskjed ved store plager eller stadig forverring.
- [Redusert antall hvite blodlegemer/Febril nøytropeni](#)
- Både sykdom i seg selv og kraftig behandling kan påvirke blodverdiene. Lavt nivå av [hemoglobin](#) i blodet gir anemi (blodmangel). Man kan da ha behov for [blodoverføring](#).
- Ved hårtap har man rett på støtte til [Hodeplagg og/eller parykk](#). Man kan under visse cellegiftkurer forsøke å bruke [kjølehette](#).
- Tørrhet i munn/svelg og øyne forekommer i varierende grad. Ved å skylle munnen (særlig etter måltid) og dryppe øynene med fysiologisk saltvann, opplever mange en betydelig bedring.
- Væske på lungene. Se [Tapping av væske fra lungesekken](#).
- Væske i bukhulen/Ascitesvæske. Se [Tapping av væske i bukhulen](#)
- Mange kan få dårlige blodårer og det er da vanlig å få innlagt en [Veneport](#)

Psykiske reaksjoner:

Fra tidspunktet diagnosen stilles og videre i sykdomsforløpet er det mange som opplever følelsesmessige ytterpunkter og reaksjoner som håp og angst, glede og tristhet, ro og uro, glad og lettet etter behandling, forvirring og fryk fremover og for tilbakefall. Noen reagerer helt anderledes enn de hadde forventet, noen kommer raskt tilbake til hverdagen og noen kan ha tyngre dager. Snakk med legen din om dette. Noen synes også det er godt å snakke med andre i samme situasjon. Ta da kontakt med for eksempel Kreftforeningen.

- Les også mer her [Reaksjoner på kreftdiagnosen og behandling](#)

I løpet av behandlingstiden – eller etter behandling – kan noen oppleve senvirkninger av behandlingen.

- [Trøtthetsfølelse \(fatigue\)](#)
- [Lymfeødem](#). Støttestrømer – lymfeødem
- I forbindelse med kreftbehandling vil spørsmål rundt seksualitet melde seg hos mange. På SSHF (SSK) kan du få time hos sexologisk rådgiver. Din gynekolog eller fastlege kan henvise deg på vanlig måte. Se også: [Seksualliv](#) og [Kreft og seksualitet](#)
- Kreftsvulster kan gjøre at passasjen i tarmen stenges og noen får derfor lagt ut tarmen/anlagt stomi. Stomien er sjelden en hindring for å gjenoppta det sosiale liv, men det kan ta tid å vende seg til forandringen. Se: [Leve med stomi](#). SSHF har egen stomipoliklinikk hvor en får god veiledning, pasientene kan ta direkte kontakt ved behov. Telefon: SSK: 38 07 38 07 SSA: 37 01 48 62 Foreningen for reservoar- og stomiopererte, [NORILCO](#), er de stomioperertes interesseorganisasjon.

Behov for kompetent samtalepartner og informasjon for å bedre mestring og livskvalitet:

Alle kommunene på Agder har en [Kreftkoordinator](#) ansatt. De er der for å hjelpe pasientene til å få kontinuitet og oversikt over forløpet sitt. De hjelper også med å finne relevant informasjon eller å komme i kontakt med for eksempel sosionom.

- Se også: <http://www.gynkreftforeningen.no/likemannstjenesten/>
- På SSHF har vi også prestetjeneste. Gi beskjed til sykepleier dersom du ønsker samtale med prest.
- Gi beskjed til din PAL dersom du kjenner at du har behov for annen type hjelp ved for eksempel å håndtere krisereaksjoner, depresjon eller andre psykososiale forhold som kan ramme noen pasienter.

Hvem har ansvar for oppfølgingen?

Lege/ sykepleier på sykehusavdeling/poliklinikk i samarbeid med fastlege og hjemmesykepleien. Pasienten skal alltid vite hvem som er hennes pasientansvarlige lege (PAL) på SSHF.

- Når man er under cellegiftbehandling er det vanlig å ha åpen retur til sykehuset. Dette betyr at man kan ta direkte kontakt med poliklinikk eller sengepost dersom det oppstår komplikasjoner i behandlingen. Ved feber målt til over 38 grader skal en alltid ta kontakt når en er under cellegiftbehandling.
- Helsepersonelloven § 10 a sier at *alt* helsepersonell har en plikt til å sørge for at barn som er pårørende får nødvendig informasjon og evt. oppfølging. Du kan lese mer om det her: [Barn som pårørende](#)

Transport til og fra behandling

- Se [Pasientreiser](#).